

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Évi ----- 160
 Hátréteg ----- 90
 Hónapjára ----- 4
 Ingyen külföldre az évi előfizetés 250

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám
Megjelenik minden szombaton.
 Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplárunkat és külön falinaptárunkat is.

KARÁCSONYKOR.

Ar követve hívó
 átültem már lábai-
 hallgatva életadó
 éjét és láttam,
 szaltam szerete-
 csodatevő ere-
 bár megbívólt
 fény, mely ott, a
 ficsőülés hegyén
 lelkeembe áradt;
 követtem már né-
 félelemmel Jeru-
 m felé s gyáván
 zaladtam hűtle-
 hagyva Őt, ami-
 virágvasárnap
 ágait elhervasz-
 a nagycsütörtöki
 s; bár örök vád-
 kitörülhetetlenül
 ajzolódott már
 mbe keresztje és
 edtem már a haj-
 tán, hogy a nagy-
 ek kintől, büntől
 éjjelét husvétlá-
 se; bár láttam már
 állani a mennybe,
 az Istennek hatal-
 jobbára és vár-
 már sóvárogva
 inkösti Lélekre:

*mégis lelkem mindig vissza-visszavágyik hozzád, bú-
 bájos karácsony, mely a Gyermeket hozod a szegényes
 bölcsőben: a jászolban, a királyi bölcsőben: anyja ölén!*

A Gyermekekre várok,
 ki az új világot hozza
 és példázza. Az új
 világot, a boldog vilá-
 got, melyben nincs
 semmi, semmi más,
 mint minden bajon,
 bűnön, halálon átvivő
 szeretet, mert nincsen
 más, mint Atya és
 gyermek. Mindig új-
 ból és mindig jobban
 vágyakozom utánad
 áldott karácsony s
 felém közelgő úton
 ujjongva szórom áhi-
 tatom, hívó remény-
 ségem virágait.

*Oh, Gyermek! mi-
 kor jössz el hozzám,
 hogy formáld, ha még
 lehet, lelkemet hason-
 lóvá Önönmagadhoz?
 Mikor változtatod már,
 tisztítod már e vilá-
 got atyai házzá?
 Oh, Gyermek, mikor
 leszünk mi a Ti né-
 peddé, Te a mi kirá-
 lyunkká?!*

Dr. Gönczy Lajos.

Karácsonyi kalács.

Becsületes, verejtékes munkával megtette a gazda kötelességét, egész éven át dolgozott! Ki mint vet, úgy arat!.. arra igyekezett mindenki egész erejével, minden tudásával, hogy jól vessen és jól arasson.

Csapás csapás után jött: árvizek, jég, tűz, sötét fátyollal borították be a gazda reményességét s ez az esztendő igazán megmutatta, hogy egy foglalkozási ág sem függ annyira a természettől, a Mindenható hatalmától, mint épen a mezőgazdálkodás. — Hiába minden tudás, hiába minden verejték, napok, hetek munkája pillanatok alatt teljesen semmivé válik, és aki kinlódott egész házanépével azért, hogy a mindennapit megszerezze, — mégis éheznek! És a fájó seb felkiált: „Igazság ez?... Magyar testvéreim, ennek így kell lenni!

Nézzük az elkényeztetett gyümölcs-csemetét, amelyik karóhoz kötve éli le élete ifjuságát, gazdája gondosan öntözgeti, trágyázza, nyesegeti, hideg és állati kártevők ellen védi... jön a vihar és *kitöri*, mert *elkényesedett*.

Lám az erdő fája elhagyatva, mint mostoha gyermek nő fel, de jöhet a vihar a fiatal fára! Lehajlik a földig és megint *talpra áll*. Égbeszökkenő sudaru tölgy lesz belőle, amelyik dacol a pusztító orkánnal is, mert a nyomoruság, a szenvedés *megédzette*.

Általános történelmi tapasztalat, hogy a nagy népek és nagy eszmék kifejlődése is fenti törvények szerint történik. A csapás, a nyomor megszilárdítja a szenvedőt; a bőség, jólét elbizakodottá, tunyává teszi az embert.

Magyar gazdák! Ezért vagytok ti a magyarság gerince, ezért fordul felétek a jövő reményége!

Nehéz a gazdasor... Alig van vége a betakarításnak, a vetés már megint megkezdődött s mikor más ünnepelni készülsz, a gazda akkor is féltő gonddal ápolja jószágát, nézi zöldelő vetését, vagy aggódik érte, hogy milyen állapotban kapja, ha a fehér hóbunda elolvadt róla.

Ezek a gondok minden karácsonykor, kenyeres pajtásaink, és észre sem vesszük őket, hiszen olyan édes a karácsonyi kalács, a hófehér diós és mákos patkó.

Vajjon ilyen fehér lesz jövőre is a kalácsunk? Mindenfelől sötét felhők tornyosulnak a gazdák egére. A kiviteli váموkat nem rendezik, élő állatainkat, gabonánkat el kell prédál-

nunk és az idéni karácsony a legkeserűbb meglepetésre készít elő: a felemelt földadónak az elviselésére. Összeroskadunk-e alatta, vagy sem, még nem lehet tudni! De bizom a magyar gazda sokszor meghajlott derekában, hogy ezt is kibírja majd. Rugalmasságának minden erejével felfogja s becsületos, fokozottabb munkával fog igyekezni kötelességét elvégezni családjáért, nemzetéért.

Ügyeljünk magyar gazdatestvéreim, hogy a jövő év karácsonyi kalácsa hófehér és mézédessé legyen! Ügyeljünk, hogy olyanná tegyük fokozottabb munkával gazdasági évünket, hogy a béke évek mosolygó, fehér kalácsát varázsolhassuk asztalunkra jövő ilyenkor.

Adj a Isten!

Dr. SZÁSZ FERENC.

Mentsük meg a magyarság lelkét!

Ugy-e öklöbe szorul a kezed, édes magyar testvérem, ha léged valaki nemzedet gyilkosának merne még csak gondolni is. Már pedig az vagy és az leszel, ha nem támogatod teljes erőből magyar iskoládat! Nézd meg magyar tanítódat, ki már mindenét feláldozta érted, gyermekeidért, a jövő megmentéséért, ki hiányos öltözetben, sápadtan, a megsemmisítésre törő könyörtelen étellel küzdve, lelki vérkönyveket hullat az álmatlanul átvirrasztott éjszakákon és azon töpreng, hogy honnan, miből teremtsen elő iskolád életéhez a szükséges pénzt, mely az ő életével van összekapcsolva s ki hiába fordul már kölcsön pénzért is valahová, mert már hitele sincs.

Ilyen lelkiállapotban képes-e a hivatalos nyelv tanulására, mit, ha pár év alatt el nem sajátít, akkor el kell hagynia azt az iskolát, melynek sorvasztó levegője csontra hízalja. Ám az ő távozásával kivonul iskoládból az utolsó magyar tanító és magyar szó is, mivel a magyar tanító-és tanítónőképzők is üresek, mint ahogy üres a magyar tanítók gyomra és pénztárcája.

Békében sem volt rózsás a tanítók helyzete, hát most, mikor a békebelli fizetésnek csak negyed vagy ötöd részét lá kapják s ráadásul két nyel-

ven kell tanítaniok, vagyis kétszeres munkát kell végezniök. S még azt a koldus bért is milyen szavak kíséretében nyújtottad át annak, *kire szemed fényét, lelked legdrágább kincsét: gyermeked nevelését bíztad?* Bizony a legtöbb fizetésmegállapító gyűlésen úgy áll az a tanító ott, mint az Ur Jézus, mikor még azok is „Feszítsd meg”-et kiáltottak, kikkel csak végtelen szeretetét érezte.

Kitől várod iskoláid megmentését? Attól e, ki tüzzel-vassal iskolád ellen tör? Lásd be végre, hogy itt még a jószágos Isten is csak úgy segíthet rajtad, ha te is megteszel mindent, mit meg kell tenned! Mi a legsürgősebb teendők? Olyan fizetést kell tanítóinknak biztosítani, mint az állami tanítóké. Ne mondd azt, hogy nem lehet, nincs miből! A testet mérgező és lelket ölő szeszitalokra és dohányra könnyelműen, dalolva kidobott pénznek még fizetéseivel is örök életet biztosíthat magadnak itt e földön és utódaid magyar nyelve és hitében iskoláid révén.

Nézd a szászokat! Ők a legtöbb helyen még a magyar uralom alatt sem fogadtak el államsegélyt tanítójuk részére, s mégis jobban fizették, mint az állami tanítókat. Ezzel szerezték meg minden téren az elsősegélyt.

ez tette Ily erőssé, kipusztíthatat-
nak őket. Igen, de ott mindenki
látában van annak, hogy mit az
szülőjének ad, azt önmagának adja
nak kamaát ererszeresen vissza-
olja gyermekei szellemi kincseiben,
ily az anyagiak megszerzését is
nyebbé teszi.

Ha már elveszett községed ma-
r iskolája, kedves testvérem, akkor
szesd meg a rádeső iskola, egy-
adót a még létező iskolák meg-
gmentésére, mert ezek nevelik
okat a gerinces magyarokat, kik

majd a te gyermekeid s unokáidat
is megmenik az elpusztulástól.

Olvasd el ezen fölszólítást bará-
taidnak is, hogy minden magyar szív
összedobbanjon ezen érzésben:
Mindent magyar iskoláinkért!

Szívemből irtam, bizom, hogy
megértő szívvvel olvasva azonnal
megteszed legszentebb kötelessége-
det, mely sürgősebb, mint az égő
házad oltása. Leégeit házad helyett
ujat és szebbet is építhetsz, de az
egyszer elvesztett iskoládat többé
vissza nem szerezheted.

Egy fajáért aggódó magyar.

Az élő példa ereje.

Egy néhány nappal ezelőtt
monaton utazva véletlenül össze-
lalkoztam egy kicsiny falucska
apijával, jegyzőjével. Örven-
eztünk a találkozásnak, de
sakhamar komoly témák meg-
eszelésére tértünk át; ők el-
ondották bajaikat, én meg az
bajaimat és mint mindnyá-
nknak közös gondjait, a falu
pének sok bajait számláltuk
és közös megállapodással
a jutottunk, hogy a leg-
gyobb baj, amiből minden
sz származik, az ital tulsá-
s használata. Meglepődve
lottam a falu jegyzőjének
airól, mint megbízható tény,
gy az ő-falucska, mely
ndössze ezer lelket számlál,
ag 40 ezer leut érő szeszt
gyaszt havonta. Tovább ku-
tam és a legtöbb faluban
ntén hasonló felvilágosítást
otam.

igazán nem tudok szabadulni,
a szomorú igazság kísér mint
y szomorú kép, álmatlan éj-
kaimban mindig eszembe
nem tudom megérteni azt
önnyelműséget, hogy népünk
a adja minden keresetét s igen
akran megvonja családjától
a betevő falatot, hogy magá-
k betegséget, szegénységet,
aládi békéltenséget, nyomort
gyen.

Ilyen gondolatok között ol-
vastam a Magyar Nép 47. szá-
mának „Élő példa“ c. cikkét;
s oly jóleső érzés hatja át lel-
kemet, hogy sváb testvéreink
20 millió lej részvénytőkét je-
gyeztek, mely tőkével három-
emeletes „Bánátiá“-nak neve-
zett kulturházat emeltek Temes-
váron. S ez büszkesége az
utolsó falusi embernek is, mert
önérzettel mondhatja, hogy ő
is hozzájárult a sikerhez.

Elgondolkoztam: Istenem, mi
magyarok ebben a tekintetben
mily távol vagyunk! De hát
csoda-e? Mig nekünk emésztő
küzdelmeket kellett megvívunk
ezer éven át fennmaradásun-
kért, addig testvéreink önmaguk
fejlesztésére használhatták ere-
jüket.

Magyar testvéreim! Azt
mondja egy nagy bölcs: A „sze-
génységet megvallani nem szé-
gyen, de szegény munka által
abból ki nem vergődni!“ Ez
a nagy igazság legyen életünk
zsinormértéke, ezt írjuk fel szo-
bánk falára, vessük bele esz-
közeinkbe, pénzes ládánkra és
mindenüvé, hogy el ne feled-
jük. Meglátjátok, ha ez az igaz-
ság kísér az életben, azok a
forintok, melyek eddig az éle-
tet megrontó szesztért mentek
el, azok önmagunk, családunk,

fajunk felemelését fogják szol-
gálni. Én hiszem, akarom hinni,
hogy az az erős akaratú,
mely mibennünk, magyarokban
van, és amely annyi szép és
nemes dolgot szült a multban,
minden hibánkat le fogja győzni
a jelenben s nem lesz egy
magyar sem, aki sváb testvé-
reink példáján felbuzdulva a
magyar párt által kezdeménye-
zett felépítendő Magyar Ház
részére meg ne hozná áldo-
zatát.

Gondoljunk arra: őseink be-
csületes hírnevet hagytak reánk,
és célunk az legyen, hogy ezt
az örökséget, ha nem is tud-
nók gyarapítani, legalább abban
az erőben hagyjuk az utókorra,
amint örököltük. Nehogy utó-
daink szégyenkezve emlegesse-
nek, a történelem pedig ezt
jegyezze fel: Élt egy népfaj
Erdély bércei között, mely nem
értette meg korának hívó sza-
vát, s emiatt a történelem hullá-
mai kérlelhetetlenül elseperték.

(Harangláb)

Buzogány Kálmán.

KÜLFÖLD

A katonai ellenőrzés megszün-
tetése. A legyőzött államokat ter-
helő katonai ellenőrzés megszünteté-
sének kérdése most döntő fordulónoz
jutoit. A népszövetség tanács elhatá-
rozta, hogy Németországba, Ausz-
triába, Magyarországba és Bulgáriába
külön katonai megbizottakat küld.
Ezek azt fogják vizsgálni, hogy az
illető országok eleget tettek e a
békeszerződések katonai rendelke-
zéseinek, vizsgálatuk eredményéről
pedig jelentést tesznek a népszövet-
ségi tanácsnak. Ezen az alapon re-
méli, hogy 1927. január végére
a katonai ellenőrzés megszűnik. A
megszállott német területek kiürési-
tésének idejéről még nincs döntés.

Barátainknak az olaszok és néme-
tek. Stresemann német külügyminisz-
ter közelebbről Olaszországban tár-
gyalni fog Mussolini miniszterelnök-

gelőnyösebb biztosítási feltételeket a kolozsvári „MINERVA“ biztosító társaság nyújtja.

kel. A tárgy: a német-olasz döntő bírósági szerződés. A tárgyalás helyét titokban tartják. Ez érthető is a Mussolini elleni merényletek miatt.

Hlinkák a cseh kormányban.

— Végre mégis eredményre jutott Gvekla cseh miniszterelnök a Hlinka plébános vezetése alatt álló tót néppárttal. A Felvidék az országos egységes közigazgatás keretében tartományi autonómiát fog kapni, a néppárt pedig két miniszteri tárcát.

Országgyűlés — választás nélkül. Ez a furcsa alkotmány a Mussolini terve az olasz törvényhozás átforgalmazására. Mussolini nagy ellensége a választásoknak, s a választások gyermekeinek: a politikusoknak is. Ezért olyan törvényhozást akar formálni, amelybe a szaklektületek és különböző szövetség küldenek megbízottakat. A gondolat nem új. A spanyol országgyűlést hasonló szervezetté alakítják át.

A magyar választások. Az eredmény az, amit már kezdettől előre lehetett látni, Bethlen nagy diadala. Az országgyűlésben alig 35—40 főnyi ellenzéke lesz a kormánynak. Bethlennek ezt a nagy sikerét, eredményes kormányzásán felül, az magyarítja, hogy a magyar közönséget nagyon bántotta az ellenzék folytonos üres kritikája s az a lelkiismeretlenség, mellyel igaz ok nélkül s az ország kárára támadta a kormányt a frankügyben. Különösen súlyos a szocialdemokrata-párt vesztesége, mely a Budapesten kívüli kerületekből majdnem teljesen kiszorult.

Lesz-e háború? Megint erről a kérdéstről folyik a szó nemcsak a közbeszédben, hanem a világsajtó hasábjain is. A franciák és olaszok között ugyanis nem enyhült a viszály az utóbbi héten, de még jobban elmérgesedett. Mindkét oldalon nagy csapások vonulnak föl a határra, a Földközi-tengeren pedig hadihajók gyülekeznek. Azt lehetett remélni, hogy az olasz és francia kormányfők találkoznai fognak és elsimítják a két nemzet gyűlölködését, a találkozás azonban nem történt meg. Különben is kérdéses, hogy egyszerű tanácskozásokkal helyre lehet-e állítani a jó viszonyt a haragos szomszédok között. A viszály oka ugyanis mélyebben fekszik, semhogy azt könnyűszerrel el lehetne tüntetni. Az olaszok elkeseredése főként ab-

ból ered, hogy a békekötés alkalmával nagyon mostohán bántak velük szövetségeseik, nem juttattak nekik a gyarmatokból. Ma úgy áll a helyzet, hogy a szaporátlan franciáknak rengeteg gyarmatuk van, az olaszok pedig nem tudják saját birtokaikon elhelyezni munkás tömegeiket s így ezek szétszóródnak a világban, Mussolini ezt a körülményt használja föl az olaszok izgatására. Franciaország a száraz földön erősebb, viszont — az angol lapok állítása szerint — Olaszország titkos szövetséget kötött a franciák ellen Németországgal. A viszonyok mérlegelése mégis inkább amellett szól, hogy a háború nem fog hamarosan kitörni, viszont a két nemzet féltékenysége fennmarad és Európa nyugalmát tovább fogja zavarni.

Meghalt a japánok császára.

A hatalmas japán nemzet uralkodója rég-óta betegeskedett. Szombatra virradólag meghalt a dicsőséges mikádó (amint a császárt nevezik). Uralkodása alatt Japánországnak sok örömben és gyászban volt része. A világháborúban a japánok aránylag keveset véreztek, de tekintélyben és területben sokat nyertek. Viszont a természet sok csapást zúdított a Szigetországra, Földrengés, tengerár, tűzvész pusztították legszebb vidékeit. A császár uralkodása tehát korszakos jelentőségű volt, mind jó, mind szomorú értelemben. Temetésére óriási előkészületeket tesz a japán nemzet.

H I R E K

Olvasóinknak boldog, békesseges karácsonyi ünnepeket kívánunk!

A katonaság ünnepiszabadsága. Bukaresti hír szerint a katonaság az ünnepek alkalmából 10 napi szabadságot fog kapni. A legénységet két időpontban fölváltva fogják hazabocsátani.

Karácsonyi segílyt kapnak a tűz- és árvizkárosultak. A Magyar Párt jelentős összeget gyűjtött a száslónai árvizkárosultak és a magyarfenesi tűzkárosultak számára. Ezt az összeget karácsonyi segílyképpen juttatták szerencsétlenül járt magyar testvéreink kezéhez.

Magyarok szabadulásáért. Annak idején megirtuk, hogy a franciák és rif-kabilok harcaiban sok magyar vett részt, akiket részben oroszogságból, részben Erdélyből szállítottak a harciérre. Ezek közül ma is sokan Afrikában szenvednek. Érdeklükben Sándor József szenátor interpellációt intézett a miniszterhez, hogy az idegen légióba szakadt fiúk szerencsétlenségének indító okait a mostoha gazdasági helyzetben kell keresni és ezért sok szempontból a kormányzati politika is felelős sorsukért. Egyszersmind felszólítást intézett a külügyminiszterhez, tegye meg a szükséges lépéseket, hogy az idegen légió romániai áldozatai menthetőek legyenek. Sándor József a napokban levelet kapott Millienné külügyminisztertől, amelyben ez közli,

Látod fiam, így néz ki az eredeti

DIANA

sósborszesz

Csak ilyent fogadjál el, mert a többi mind értéktelen hamisítvány. Ügyelj a DIANA névre és a piros címkére.

DIANA sósborszesz kapható mindenütt!

Megbirja-e Erdély az adóemelést?

Török Andor háromszékmegyei képviselő a költségvetésről s különösen az azzal kapcsolatos adókérdésről így nyilatkozott:

— Számba kell venni, hogy a tervezet adóskorozás igen egyenlőtlenül hat önmagában véve is az ország különböző vidékein. A regát termő síkságain egyszeri szántással csak megpiszkálják a földet, s ennyi munkával is bőven hozza az áldást. Nálunk, a Székelyföldön kétszeres szántással, nehéz megmunkálással, rendszeres trágyázással kell a földre hatni, hogy termést hozzon. Nálunk tehát a földmivelés több munkát és több költséget kíván, s így mireánk nézve a földadó emelése, ha szám szerintleg ugyanolyan arányú is, a valóságban mégis sokszorosan több terhet jelent, mint a regátban. Egész Erdélyre is, ahol előfeltételei vannak a földmivelésnek, hasonló aránytalan terhelést okoz a földadó emelése. Amellett az adóvégrehajtás módjai

is nálunk sanyargatottabbak, s a községi taksák rendszere is nálunk túlságosan kiterjed minden elképzelhető adózási címre.

— Alkalmam volt regátiakkal beszélni, kik csodálkozva hallották, hogy nálunk mitéle új és szokatlan adózások vannak. Nálunk a kis városok költségvetéseiben még a miniszterjársók ebédköltiségei s miniszteriumok bukaresti építkezéseihez való hozzájárulások is számba vannak véve, aztán falusi költségvetésekben állami iskolák, görögkeleti templomépítések kiadásai mellett országos adakozások is vannak felsorolva. Mindezt községi taksákból fedezik, s a községi taksákat ilyen országos kiadásokért is szaporítják és növelik. Ennek nincs mértéke és nincs határa. Elképzelhető így, hogy milyen túlterhelés most, az adószempontból, ilyen különös srófolással kezelt vidékekre, az állami adók háromszoros emelése.

hogy az interpelláció hatása alatt sürgősen el akar járni az ügyben. A külügyminiszter levele közli azt is, hogy miután nem valószínű, hogy a kérésnek jogi alapja lesz, a külügyminiszterium szükség esetén emberbaráti indokkal fogja alátámasztani kérését a francia kormánynál. Levele végén a külügyminiszter felhívja Sándor Józsefet, hogy a szükséges adatokat terjessze be a külügyminiszteriumhoz, hogy a diplomáciai lépéseket megtehesse. Sándor József éppen ezért felhívással fordul az érdekelt szülőkhöz és hozzátartozókhoz, hogy mindazoknak nevét, akik az idegen légióba szerződtek, haladéktalanul közöljék vele. Természetesen minden rendelkezésre álló adatot közölni kell az illető légiónistáról.

Regény Erdély multjából. Az *Ujság* c. napilapból vesszük át a következő irodalmi hirt:

Vaskenyéren. Ez a kifejezés az olvasztott nyersvasat jelenti, amely a kohó, a bányamunkásnak kenyeret ad. Kenyér, de kemény kenyér. Izzadságos, derék munka az ára. Ez a kifejezés rövid idő alatt ott fog hangzani a magyar olvasóközönség ajkán, mert oda viszi Gyallay Domokosnak most megjelent nagy művészettel megírt történeti regénye: *Vaskenyéren*. Legkedveltebb elbeszélőknek ez a műve a karácsonyi könyvpiac legértékesebb újdonsága. Bizonyosra vesszük, hogy közönségünk ezt a szép torockói tárgyú s az ezerhétszáz éves elején játszó nagyszabásu regényt rövidesen szétkapkodja. Alkalmadtán bővebben fogunk róla írni.

A kongrua-rendeletéről. Goldis miniszter beszédet mondott a szenátusban a kongrua rendeletéről. Ez a beszéd egyáltalán nem hozott több világosságot az ügybe, a miniszter éppen a lényeges dolgok ismertetése elől tért ki. Ma sem lehet tehát tudni, hogy a fojtogató rendelet a régi parochiákra vonatkozik-e vagy csak az újonnan keletkezőkre. Az új költségvetésben még a régi alapon van fölvéve a kongrua, kérdés, hogy ez meddig fog érvényben maradni. Egyházainknak és parlamenti képviselőitünknek még harcot kell megvívniuk a méltányos elbánsásért.

Nem segítenek. Az erdélyi gazdasági egyesület feliratot intézett a földmivelésügyi kormányhoz, melyben azt kérte, hogy a lovaknak szorgos gazdasági munkaidőben való katonai igénybevételét szüntesse be. A kérésre a válasz szokatlanul rövid idő alatt meg is érkezett s e szerint a földmivelésügyi kormány nem tud a gazdaközönség segítségére lenni. Szomorú, hogy a kormány a föld, ház-, forgalmi, fogyasztási adókat, taxák, illetékek, monopolcikkék, postai értékek árát felemeli 100 % kal, új adókat vet ki, minden lóra 250 leit és amellett az állam a legszorgosabb munkaidőben elviszi a lovakat hónapokra szerszámostól, szekeresőtől és lerongyolva adja vissza a tulajdonosnak és emellett az adók csökkentése érdekében még csak szót sem lehet emelni. A földmivelő nép már roskad a sok teher miatt és maholnap a végrehajtók mindennaposak lesznek a falun, míg párnát kapnak a kis gazdák feje alatt.

A művészetért. Az életet meg-
széplítő művészetek ápolására magas
szintű folyóirat indult Kolozsvá-
ron. A folyóirat címe: *Művészeti
Szalon*, szerkesztői: dr. *Hirschler
József* apátplebános és dr. *Kende
János*, marianumi tanár. Általános
művészeti ismertetések mellett fon-
tos programja a folyóiratnak Er-
dély műemlékeinek szakszerű ismer-
tetése. Remek képek jelennek meg
benne, kiállítása, ami művészeti lap-
nál elsőrendű kérdés, igazán gyö-
nyörű. Mostani számunk Madonna
képét a *Művészeti Szalon* engedte
át bemutatásra. A folyóirat megren-
delhető a szerkesztők címén (*Maria-
num*) évi díja: 840 lei.

Gazdák figyelmébe. Lapunk újévi
számában kezdjük meg dr. *Sulyok
István* nagyérdéki cikkeinek közlé-
sét, a legelőhaladottabb gazdálkodás
módjáról!

**A répatermelők elégedetlen-
sége.** Irunk róla, hogy a répater-
melők elégedetlenek az eddigi árak-
kal és gyűlést tartanak a helyzet
megbeszélésére. A gyűlés Maros-
vásárhelyen történt, elhatározták, hogy
tárgyalásokat kezdenek a gyárakkal
a méltányosabb ár megállapítása
végett. Ezt csak úgy érhetjük el, ha
a termelők nem alkuszunk külön-
külön, hanem az egyesületekre bízzák
érdekeik védelmét.

Nincs elég baja az iparosnak!
A minapában a Héjasfalván megtar-
tott országosvásár alkalmával egy

ujabb, eddig seholsem tapasztalt meglepetés érte iparosainkat. A szolgálatra kirendelt csendőrség sátorról-sátorra járva orvosi bizonyítványt követelt az iparosoktól, hogy egészséges állapotban készítette-e árusított iparcikkeit? Megtörtént az a neveléses eset, hogy bazárosoktól, kötélverőtől követeltek ilyen bizonyítványt, hogy azt a kötőféket, amelyet a ló nyakába akasztanak, egészséges ember verte e. nehogy a nemes állatra ragadjon a betegség (Az ilyen eljárás talán még érhető lenne az élelmi cikket árusítóknál). A héjjasfalvi vásárt látogató iparosok kénytelenek voltak a úik összepakolására. Ezek után kérjük a felsőbb csendőri hatóságot, adjon alkalmazottainak oktató rendeleteket, hogy az amúgy is nehéz adókkal összenyomorított iparosoknak zaklatásával hagyjanak fel, ne okozzanak ok nélküli súlyos károkat és lelki keserűséget.

Tizenkét év múlva tért haza a fogságból és apja sem ismert rá. Az utóbbi időben mind gyakrabban térnek haza olyan volt katonák, akiről már hét nyolc év óta semmi hír nem érkezett és akiket a katonai levéltár is holtnak nyilvánított. Hasonló eset történt *Magyarkereszturon*, ahol a közel mult napokban *Németh Mihály* gazdaember házába egy fél-lábú, rongyos férfi tért be, aki elmondta, hogy *Czirák Sándornak* hívják és tizenkét esztendeig sanyalódott orosz fogságban és azéni jött Némethhez, mert az *apján kívül ő az egyetlen rokona a faluban, ahol már mindenki elfelejtette őt*. A váratlan vendégnek csakhamar híre futott az egész községben és az öreg *Czirák* füleihez is eljutott, aki lélekszakadva futott sógora házába, azonban *nem ismerte meg a már rég holtnak nyilvánított és teljesen megváltozott szerencsétlen fiát*. A fiú azonban beszélni kezdett a multról, gyermekkoráról és a családjával kapcsolatos dolgokról és csakhamar kiderült, hogy a halottnak hitt fiú tényleg az öreg *Czirák* gyermeke. Miután az apa meggyőződött róla, hogy tényleg a fiával áll szemben, könnyezve ölelte magához és kocsiba ülve, hazavitte otthonába a hazatért katonát.

Vén legények adója. Az olasz minisztertanács elhatározta, hogy külön adót fizetnek azokkal a férfiakkal, akik 25—65 év között nem alapítanak családot. Az adót az árva és özvegyek támogatására fogják fordítani.

MŰVELŐDÉSI MOZGALOM

A magyardécei ref. Földmives Énekkar dalestélye Bethlenben. Sokan szeretnék e községet eltemetni, de ennek ellenére mindig újabb és újabb tanujelét adja annak, hogy ott viruló élet van. Van egyházáért mindent áldozó, templomát zsufolásig megtöltő buzgó népe, van a magyar dalért szívet-lelkét odaadó dalárdája, amely 30 éves multra teint vissza és szép jövőnek néz elébe. Van nyelvünkhöz, fajunkhoz égő ragaszkodásuk, van összetartás, testvéri együttérzés és van erős akaratuk. Ezek vitték el őket Bethlenbe egy dalestélyre nov. 20 án, hol a nyelvi és társadalmi különbség nélkül egybegyűlt közönség zsufolásig megtöltötte a Kaszinó nagy termét. Nem sokat vártak az egyszerű földmivesektől, de a kíváncsiság nagy vonzóerővel bírt. És ahogy felhangozott a dalosok éneke. — a kellemes salódás érzetével hallgatta, visszafojtott lélekzettel a gazdag programot a közönség. Az estély Hübisch: „Imnul Național“ jával kezdődött, majd 1 felvonásos darabok és énekszámok következtek: Somlyai K.: „A kőkirályfi“, Metz A.: „Ballada“, „A politika“, Zöld K.: „Nyisd ki anyám“, Fortuner: „Mi volt nekem a szerelem.“ Pavkov Vlăden: „Borura derű“, Csokonai-Lavotta: „Csokonai dalok“ és Kovács: „Népdalegyveleg“. A műkedvelők nevei: Kerekes Márton, Balla Bálint, Dénes Ilona, Dénes Lőrinc, Márton Klára, Márton Tamás, Márton Margit. Előadásuk elismerést érdemel. Az egész estélynek fénypontjában természetesen a dalárda állott; a közönség bámulva hallgatta végig a földmivesek gyönyörű nótáit és tapsviharral jutalmazta őket s a fáradságot nem ismerő karnagyot, Kovács Sándor ref. tanítót. Sokat fáradozott a siker érdekében Dr. Vályi Pál bethleni ügyvéd is. Ez a dalestély fényes példája annak, hogy az összetartás és erős akarat nagyszerű eredményeket és sikert arat.

Hősök emlékoszlopának leleplezése Abásfalván. F. évi november 28-án gyönyörű ünnepség zajlott le Abásfalván. Az áldozatkészégnek és az elhalt hősei iránti szeretetnek szép példáját adta Abásfalva szinmagyar unitárius népe. A világháboruban elesett hősök emlékeztére emelt oszlopot leplezték le. A község és a vidékről összesereglett híveknek sokasága a helybeli templom előtt gyülekezett és

gyászlobogókkal vonult fel a háboruban volt férfiak vezetése alatt a hősök emlékoszlopához, amelyet a D. F. unitárius nőegylet készített. „A Sionnak hegyén“ c. zsoltár elénekzése után Ürmösi József Homorod-szentpáli lelkész tartotta meg magas szárnyalatu avatóbeszédét. György Mózesné helybeli székelyasszony, Barabás József katonaiséti férfi, Balázs Irma hajadon Koncz András keményfalvi gondnok alkalmi költeményeket szavaltak. Kis Jenő keményfalvi lelkész megáldó imát mondott. Majd Benedek Sándorné a nőegylet jegyzője felolvassa az adakozók névsorát, amelyből kiderül, hogy az emlékoszlop felállítására mindenki igyekezett áldozatkésztségével leróni a hősök iránti tiszteletet. Az adakozók közül kiemelkedik Gál József udvarhelyi kőfaragó mester ajándéka, egy hősök oszlop tetejére 3000 Lei értékben. Gál Mózes és László Sándor kőfaragók, akik az oszlopot elvesszítették és felállították szintén 2000 Lei értékű ajándékot adtak. Ezután Kádár Lajosné mint nőegyleti elnöki átadja az oszlopot megőrzés végett a polgári községnek. N. Gergely Mózes abásfalvi bíró átvéve, a község nevében, igéri, hogy gondviselik a szépen elkészített emlékműnek. A nőegylet vezetőségét kiemelt módon megilleti a hála és elismerés. De köszönet és hála Abásfalva népének, mely bár a legnehezebb anyagi gondok között él, mégis igyekszik kivenni részét minden szép és nemes mozgalomból. Isten áldása kísérje munkájukat.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebbi legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennélfogva mint híradási organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270, félévre 520, egész évre 1000 Lei

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala
Str. I. Brătianu Str. Iuliu Maniu
Király-ucco 22. Szentegyház-utca

CLUJ-KOLOZSVÁR

MEZŐGAZDASÁG.

A többtermelésről, a belterjes gazdálkodásról és egyéb gazdasági kérdésekről.

Mindenütt a világon, ahol a mezőgazdaság virágzó állapotra jutott — a tudásban rejlő erő és az egyesüléssel együtt járó erő segítségével sikerült a gazdáknak célhoz jutni. Ennek a két hatalmas erőnek munkába állítása tette iehetővé a földtőkének és az állattőkének jobb kamatozását azzal, hogy következetes kitarással többet, jobbat olcsóbban természeteni törekedtek.

Mi, erdélyi gazdák — kicsinyek és nagyok egyaránt — szintén csak a megnevezett erők segítségével menthetjük meg mezőgazdaságunkat a csődbejutástól. Megmenthetjük — a kormányzat balkezes vámpolitikája, kiviteli-tílalmai, vasúti-szállítási nyomorúsága, a már elviselhetetlen nagy adók és egyéb előrenemlátható kiadások, a gazdasági üzletben nélkülözhetetlen ipari cikkek és a pénz elbirtalan drágasága dacára.

Nem helyeselhetem a felsorolt terhek alatt roskadozó gazdáinknak azt az elkéserevésből származó kifakadását, hogy: nem érdemes többet termelni, mert azt sem tudjuk eladni, amit most termelünk és még akkor is ráfizetünk, ha jobbat és olcsóbban is termelünk. . .

Egyszerű példával bizonyítom annak az állításnak a helytelenségét. Valaki, például 10.000 lei hiánnyal zárja le buza-termelése számláját: kiadás 90 ezer lej, bevétel 70 ezer lej (20 hold 5 mázsás átlaggal terem 100 mázsát. Ha mázsáját 800 lejjel értékesítjük: kapunk 80 ezer lejt). Jobb műveléssel, jobb trágyázással holdanként 6 m. átlagot érhetünk el, ami 10 ezer l. többletköltséget okoz. A kiadási rovat tehát lesz 100 ezer lej, a bevételi pedig 16 ezerrel szaporodik s így lesz összesen 96 ezer lej, tehát a hiány 10 ezerről 4 ezerre csökken.

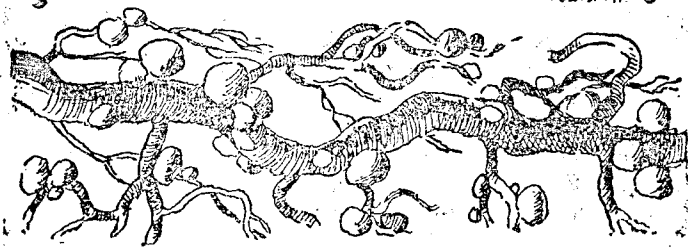
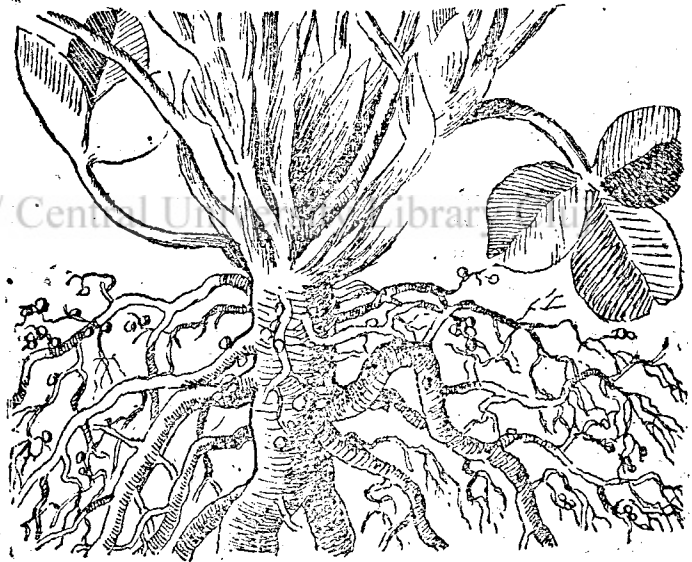
Másik példa: Egy 50 fejős anyá-

ból álló racka nyáj számlája bevétel rovatán: 100 kg. gyapju kilója 50 l. = 5 ezer l. és 250 kg. gomolya sajt kilója 40 l. = 10 ezer l., egyútt 15 ezer l.-vel szerepel ez a két tétel, Csak kevés több munkával, jobban megválogatva az anyákat és kosokat, más évre már 125 kg. gyapjut és 300 kg. sajtot adhatok el, ami — ugyanazon árral számítva — már 18 ezer 250 l. bevételt jelent a változatlan kiadással szemben. Tehát 3250 lejjel több a haszon, illetőleg ennyivel kevesebb a veszteség, aszerint, amint a számla haszonnal, avagy veszteséggel zárult az előző évben. Vagy pedig a veszteség eltűnve, hasznot mutat fel a juhtartás számlája. Ha pedig különként — mondjuk — 4 l. többletköltséggel — 60 l.-val eladható csemegesajtot készíték — minden kiló sajt révén 16 l.-val több a bevétel, ez pedig akkor is szép összeg, ha 5 kilót tudok csak fejős anyánként eladni, — apadást számítva —

nem pedig 6 kilót, amikor parasztsajtot készítettem.

Ez a két nagyjában összerótt példa tovább elmélkedésre ösztönözheti azokat, akik a termelés fokozására — javítására való törekvést — ez idő szerint hiábavalónak hirdetik! Ugyancsak elmélkedésre ösztönözheti azokat is, akiket gondolkodóba ejtett cukorrépa-termelőink tanakodása a fölött, hogy: *belterjes vagy külterjes gazdálkodást folytassunk?*

Az az elhatározása a gazdáknak, hogy többet termeljen, jobbat termeljen, olcsóbban termeljen egyet jelent a belterjesen gazdálkodás lényegbeli fogalmával. A legelőgazdaság, a szokásos megjelölés elnevezés szerint: *külterjes gazdálkodás*. Azonban, ha nem sajnálva a munkát és költséget, annyira megjavítom legelőmet, hogy kétszer annyi állat jól megélhet azon és megfelelő kiválasztással, valamint jobb apaállat beszerzésével nyájamat is feljavítom: *belter-*

Lőhere gyökér, természetes nagyságban és nagyítva a Pillangósok gyökerein velük együttélésben levő nitrogényűjtő baktériumok gümőivel.

Török Ferenc

sziagyártó Cluj—Kolozsvár,

Str. Macelarilor (v. Mészáros-u. a vágóhid mellett) 5.

Igás és kocsiló szerszámok nagyraktára. Javítások gyorsan és pontosan készülnek Saját készítményű piros korbácsok. Viszontelárusítóknak árengedmény.

jesen gazdálkodva többet teremlek.

Bármennyire is sujsák az adók a gazdálkodást és akadályozzák a mozgást, a boldogulást a sanyargató kormányzati intézkedések: a munka szaporítása mindig haszonnal jár. *Agondosabb talajművelés, az istállótrágyának gondosabb kezelése, a trágyalé megbecsülése, a vetőmag jó megválasztása, gondos rostálása, pácolása; a burjánok szorgalmatos irtása; az állatok okos kiválasztása, jó ápolása, rendes takarmányozása: az első lépések, melyek a háboru éveiben és azután években lezüllött, avagy más okok miatt elmaradt kisgazdaságinkban a többtermelésre, a gazdálkodás hasznosabbá tételére megteendők. Észrevétlenül, mondhatni költség nélkül, csak kevés munkaszaporítással, hasznosabbá formálják a gazdálkodást, aminek nyomán szaporodik a bevétel, amikor is könnyebben telik majd szaklapra, gazdasági könyvekre, amikből megérteni fogjuk, hogy: aki nem igyekszik folyton-folyvást előre, az elmarad és a mai világ áramló folyama elsőpri. Biztos lépésekkel pedig csak az haladhat előre, aki a maga hasznára fordítani igyekszik amit mások tudnak, tapasztaltak, közölnek és aki megérti, hogy 10 ember több, mint egy ember, vagyis, hogy ami az egyesnek nem sikerül, az a szövetkezetnek, a gazdakörnek könnyű feladat.*

„... Már régen rájöttek arra, hogy a pillangósok családjába tartozó növények egyebeken kívül azzal a csodálatos sajátsággal vannak felruházva, hogy a sok gabonaféle természetével kifárasztott talajból elhasznált nitrogént, a talaj számára, a láthatatlan bakteriumok milliárdjaival kötött sajátságos szövetkezés útján, maguk szerzik be. E bakteriumok a pillangós növények gyökerein látható kis dudorokban élnek világukat. . . S egy-egy ilyen kis gümöben egész gyárat alkotnak, melyben a levegő nitrogénjét, minden külön költség nélkül változtatják át a növény által hasznosítható táplálékká: a fehérjévé, mely úgy a növény, valamint a belőle táplálkozó állatvilág felépítésénél pótolhatatlan.”

Gróf Teleki Arvéd „növényeink hasznáról” című, most megjelent könyvéből írtam ki a fennebbi sorokat. Mennyi szépet és hasznost tanulhat ezekből a gazda. Megismerkedhetik a nagy természetben dolgozó erők titokzatos munkájával is, hogy

miként fordíthatja gazdasága hasznára: a növénytermesztés és állattenyésztés dolgában nélkülözhetlen tápláló anyagok megszerzésére. — Szükségesnek tartom ezért ezeket az ingyen dolgozó nitrogén-gyárakat a tanulságosan megírt, nagyon szép rajzokkal ékeskedő könyvből átvett képen is bemutatni a Magyar Nép olvasóinak.

A pillangós virágú növények, a lóhere és lucerna gyökerein található dudorok élő példái az együttműködés, az egy célra való szövetkezés hasznának. Ebből is sok tanulság meríthető.

Dr. Szentkirályi Ákos.

P I A C.

Gabona.

A külföldi piacok egy részén, főként Németországban, Lengyelországban a gabona ára emelkedett. Magyarországon az üzlet lanyha, az árak azonban szintén emelkedtek.

Belföldön a lej esése okozott némi emelkedést. Kukorica, lóhere, lucerna mind szállárdultak az utolsó napokban.

Állatárak.

A bécsi marha és sertésvásárokon az árak némileg javultak. Ennek a belföldi piacon megvolt az a hatása, hogy az árak esése megállott. A kereslet is javult egy kissé.

Nagyselyk: Felhajtás 1500 ökör. Elkelt 60—70 darab beállítani való ökör 18—20 lejes árban per kg. Egyéb árban nem volt forgalom.

Gyulafehérvár: Felhajtás 2500 darab nagyrészt piros ökör. Elkelt 300 darab beállítani való 20 lejes árban. Egyéb árban itt sem volt üzlet.

Borárak.

A borvásárlást az ünnep sem élénkítette meg. A pénzhányt ez az üzletág sinylt leginkább.

Valuta jegyzékek

Kolozsvár, 1926. dec. hó 20. án

1 dollár	— —	191 50	192
1 font sterling	=	935—	940
1 svájci frank	=	37 25	37 35
1 francia frank	=	7 85	7 95
1 arany márka	=	46 10	46 30
1 lira	— —	=	8 65 — 8 75
1 csehi korona	=	5 68	5 72
1 dinár	— —	=	3 45 — 3 50
1 osztr. shilling	=	27 20	27 30
366—368 magyar kor.	=	1	

SZÖVETKEZET

Téli álmom vagy téli ébredés?

Nem győzzük eleget hangsúlyozni, hogy a hitelszövetkezetek jelentősége nemcsak abban van, hogy tagjai hitelszükségletét kielégítse, hanem fő és pedig erkölcsi értéke abban van, hogy tagjai minden áru gazdasági, sőt kulturális munkájában is résztvehet.

A ki ismeri a külföldi szövetkezeti életet, ismeri pl. csak a „Raiffeisen” szövetkezetek keletkezési és fejlődési történetét: csodálattal kell látnia azt a hatalmas szerepet, melyet a szövetkezetek betöltöttek nemcsak a nép gazdasági megerősítésében, hanem főleg a falu gazdasági kulturájának emelésében.

Most, amikor elcsendesült a határ, a természet téli pihenőre tért és ma holnap beszorul az élet a meleg szobába; alkalmasnak tartom egy pár gondolatot elmondani és a hitelszövetkezetek figyelmébe ajánlani.

A mai gazdasági bajok orvosságaként a *több termelés* jelszava csaknem minden államban elhangzik. A több termelés lényege, hogy a tudomány minden fegyverének használásával földjeinket nagyobb termelésre kényszerítsük és több hozadékot produkáljunk, mint eddig. Vagyis hogy pl. a mezőgazdaságnál maradjunk: a talaj jobb megművelésével, műtrágya használatával, gépek és kitűnő vetőmag használatával, a talaj vegyi összetételének és az éghajlati viszonyoknak megfelelő növények természetével, a termelési költségek lehető mérséklésével elértük azt, hogy nagyobb termést érjünk el és több jövedelmet produkáljunk.

Mindezek olyan kérdések, amelyek tekintetében már a tudományos kutatások és a tapasztalatok olyan eredményeket értek el, amelyek a termelés szempontjából fontosak, de amelyek még nem annyira közismertek, hogy pl. a falusi gazdanép ismerné.

Ezért fontos volna, ha a téli estéken gazdasági előadásokat tartanának, amelyeken különböző a gyakorlati gazdasági élet körébe tartozó kérdéseket ismertetnének meg a falu népével. A hosszú téli estéken ennél okosabb és hasznosabb dolgot nem vehetnénk.

De mód volna arra is, hogy a gazdasági kérdéseken felül a község életét érintő más kérdések meg-

vitatása és megbeszélése is az ilyen téli összejövetelek tárgyává télesek.

Csak egy pár kérdést érintek. Ismeretes, hogy a falusi építkezések igen sokszor úgy a gazdasági szempontjából is kifogások alá esnek. Minő fontos lehetne pl., ha a helyes gazdasági építkezésről és annak módjáról tartanánk egy-egy előadást.

Közismert dolog pl. hogy a gyermekhalandóság nálunk a legnagyobb, mert a csecsemőnevelés és védelem terén a legelemibb ismeretekkel sem rendelkezünk a tudomány mai megállapításaival szemben, ugyhogyszok sok vidék helyi szokásai egyenesen állandó merényletet jelentenek a gyermek egészsége ellen.

Minő szép gondolat volna tehát pl. ilyen ismertető előadást tartani a csecsemő-vevédelemről és nevelésről.

Mindezeket csak azért említettem, hogy rámutassak, minő gazdag tere volna a kulturális munkának. De miután ezek költséggel járnak, amit az egyesek nem viselhetnek, semmi akadályát nem látom, hogy ilyen gazdasági és más ismertető előadások tartásával a szövetkezetek foglalkozzanak a Gazdakörrel együttesen és vállalják azok költségeinek hordozását.

A szövetkezeti központ szívesen jönne ilyen kérdésekben is a szövetkezetek támogatására és akár más szakegylet támogatásával megkeresné az előadókat és az ügyet előkészíthetné.

Egy más gondolat, amellyel a szövetkezetek kulturális munkájával kapcsolatban meg akarok említeni, a következő:

Köztudomású dolog, hogy napjainkban a könyvek olyan drágák, hogy kevesen vannak abban a helyzetben, hogy akár tudományos, akár az irodalmi műveket saját maguk megszerzhessék és csaknem minden országban halljuk a panaszt, hogy a tudományos munka csaknem egészen meg van bénítva, mert a legújabb munkákat, melyek a világ piacon megjelennek, nem lehet megszerezni. Ez a helyzet méginkább

fennáll a falusi népre nézve, mely valljuk meg az igazat, nem szeret áldozni a könyvre, pedig lelke és szíve fogékony minden szép és nemes iránt és azt hiszem a hosszú téli estéken szívesen hallgatná és olvasná a magyar irodalom és költészet azon műveit, melyek a néplélekhez szólanak.

Minden ilyen terhet, amelyet az egyes nem bír meg, a közösségnek kell vállalnia és ez a gondolat adja nekem azt az ötletet, hogy mi akadály lenne, annak, hogyha a szövetkezetek kezdenék meg egy népkönyvtár beszerzését és évenként pár száz lelt áldoznának könyvekre, melyekből az évek folyamán, szép könyvtárt hozhatnának össze, mely örök időkre szolgálná a falu kulturális fejlődését és haladását.

Tovább folytathatnám ezt a gondolatmenetet, de egyelőre boldog lennék, ha az itt felvetett két gondolat visszhangra talál. Ugy gondolom, csak az első lépés nehéz és ha megindul a kulturmunka, annak látható szép eredményei további munkára fogják serkenteni az illetékeseket.

Itt van karácsony, a szeretet ünnepe. Ennek szelleme hassa át szövetkezeti vezetőink lelkét is és a szövetkezet munkáját terjesszék ki minden olyan mozgalomra, amelyet a szeretet sugal és irányít.

Dr. Ferencz József.

IPARI ROVAT.

Az ipar fekete karácsonya.

A karácsonyi szezon az iparban mindig jelentős szerepet töltött be. Iparosaink teljes felkészültséggel várják a karácsony előtti lezárló vásárokat, amelyek gazdasági szempontból is igen jelentősek voltak. Iparosaink akkor boldogok voltak, mert forgalmas üzleti élet mellett mindenki megtalálta boldogságát és egy évi munka után szent karácsony estéjén és ünnepein mindnyájunknak édes volt a pihenés. Akkor senki sem tudta mi az a nyomor, mi az

a gond, mi az a nagy küzdelem, amit a létfenntartásért kell vívni. Mert aki szorgalmasan és becsületesen dolgozott, az mindig megtalálta munkájának jutalmát, amely tisztességes megélhetést biztosított.

Igen, de ma hiába akarunk dolgozni, hiába akarunk termelni, munkánk utjában oly akadályok tornyosulnak, amelyek minden tisztességes törekvéseinkben meggátolnak.

Ha végigtekintünk Erdély és Bánát iparos osztályainak tömegein, csak a panasz és fájdalom szavát halljuk, a legnagyobb városokban dolgozó iparostársainktól kezdve, a legelrejtettebb falvak legkisebb mestereiig. — Évek hosszú során át fejlődött ki a jelenlegi helyzet, amelynek veszedelme egyenesen rémkép gyanánt kísért.

Hogy milyen ma ipari helyzetünk, azt hiszem, fölösleges részletesen vázolni. Röviden kifejezhetjük a munkanélküliség, a pénzhány, a nagy adók igazságtalan és kíméletlen behajtási eljárások rendszerének felemlítései.

Eddig még csak valahogy nyugtunk a jármot, valahogy segítettünk egymáson, de most annyira szorult és szűkült a nehézségek gyűrűje, hogyha egy véletlen szerencse nem jön közbe, úgy el lehetünk készülve a legrosszabb és legnehezebb életre.

A karácsonyi vásárban még bizik minden iparos és kereskedő, mert remél egy kis bevételt, de ha ez is elmúlt, akkor meg fog állni minden forgalom és bekövetkeznek a tömeges bukások.

És nem akad egy okos ember, aki ezt lássa? Vagy látják, de nem akarják észrevenni, mert így van jól? Nagy tévedés! Az ipart és a kereskedelmet nem lehet, de nem is szabad nemzetiségek szerint kezelni. Az államnak, ha azt akarja, hogy országa népének boldogulása jó legyen, akkor területének minden egyes hasznos iparosát meg kell, hogy becsülje, munkájában elősegítse, hasznára szolgáljon minden néven nevezendő ipartámogatási terepen, mert csak ilyen feltételek mellett fejlődhet és lehet nagy egy ország ereje, amely erőnek legbiztosabb fokmérője a tulhalmozott munkakinálat.

Ennek az eszmének szelleme kell, hogy irányítsa vezetőinket, mert ha ezt az eszmét tudják értékelni, akkor egészen biztos, hogy el fognak tűnni az ilyen szánalmas, nyomorusággal telt fekete karácsonyi ünnepek.

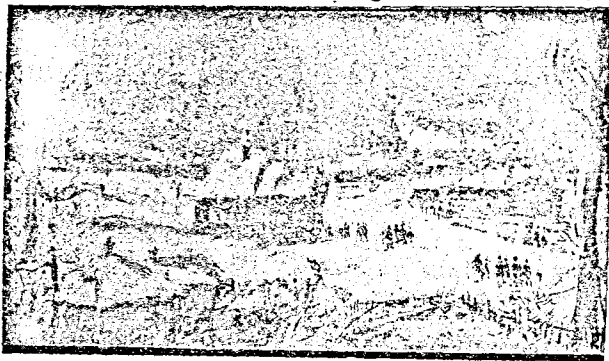
Dr. Veress Endre.

„DOMBRIA“ posztógyár

készít és clad, vagy mosott gyapjuval be-
cserél elsőrangú tiszta gyapju valódi
HOMESPUN uri és női divatszöveteket.

Cluj—Kolozsvár, Calea Decembrie (volt Rudolf-út) 22. szám.

MULATTATÓ

Karácsonykor.

Csengve-bongva csak a régi
Harang szól ma:
Hívó szava mégis, mégis
Mintha jobban szívhez szólna . . .
Régi templom . . . régi ének . . .
Szeretetnek, békességnek
Himnusz szál ma is égre
Szárnycsaftogva . . .
Mégis most e drága földnek
Szive mintha feldobogna!

Igézetbe ejt egy csodás,
Szép történet:

A kezdete — messze, messze,
S nem ér talán soh'se véget . . .
Felettünk egy angyal száll át:
Földre dobja arany-szálát . . .
Mégragadjuk — bűnk, bánatunk,
Mind feledjük.
S énekszónál, imaszónál
Fonogaljuk, szövögetjük . . .

Lampérth Géza.

Aki megváltott egy falut.

A mult napokban temették el Kutyfalván, (Alsó-
fehér megyében) Nagy Domokos ref. esperest, kiváló
munkatársunknak, Dr. Nagy Endrének édes apját. A
megboldogult 85 életévéből 60-at ugyanazon helyen,
Kutyfalván töltött és ezalatt olyan munkásságot fejtett
ki, amit lelkesítő például tűzhet maga elé minden fiatal
pap, aki hívelnek igazí pásztor, lelki atyja kíván lenni.

Mikor 1867-ben kiszállott papnak, egyháza népét
a teljes romlás útján találta. Dűledező iskola, omladozó
templom, száználmas paplak fogadták. A 400 lelket
számláló község lakóinak mindössze 200 hold föld volt

a tulajdonában. Szegénység, nádfedeles kunyhók szar-
szét.

Nagy Domokos nem ijedt meg a nehézségektől.
Legelőször az iskolát szervezte újra, tudván, hogy a
tudomány kenyere ad. Pár évtized mulva a földetlen
kutyfal lak, az iskola által előkészítve, a vasutnál talál.

nak alkalmazást s a szerzett pénzt falujuk fejlesztésére
fordítják. Papjuk ösztönzésére először az egyház, majd
a maguk számára vásárolják meg az elszegényedett me-
mesek birtokait.

Mindenki gyarapszik a faluban, csak a 8 gyerme-
kes pap marad meg apostoli szegénységben. Minden
egyháza és hívei javára áldoz. A birtokszerzésre hajló
gazdákat hitelszövetkezeti alapításával kiválja az uzso-
rára dolgozó bankokból, majd fogyasztási szövetkezetet
alapít. Az egyházmegye minden állását példásan tölti
be, sorban számvadó, főjegyző és esperes lesz. Ő
indítványozza 1895-ben a kolozsvári *Szeretetház* fel-
építését.

Az újabb idők viharában is rendületlenül meg-
állotta a helyét, meneküléskor, forradalomban bölcs
vezére volt népének. Talán nem lesz érdektelen elmon-
danunk, hogyan szavazták meg az egyházi adót Kuty-
falván. Mint mindenütt, Kutyfalván is tüzeltek a fiatal-
lok a kulturális adó ellen. Amikor kiszavalták magukat,
felállt a pappal majdnem egyidős Balogh József és a
következőket mondotta:

— Öreg ember vagyok, — nem hallok jól, nem
értettem mindent, amit itt beszélnek. Csak egyet látok.
A „Nagyesperes ur“ akar valamit és itt a fiatalok prüsz-
kölnek ellene. Én is voltam valamikor fiatal. Én is tü-
zeltem, mérgesebben tüzeltem, mint ti most fiaim, de
a „Nagyesperes ur“ megcsinált mindent, amit akart és
minden tettéből a községünk java származott. Ne tüzel-
jetez ti sem mai fiatalok. Ő mindig jobban tudta mit
mi, mi jó nekünk. Szavazzátok meg azt is amit most
kér. És a közgyűlés egyhangulag megszavazta az adó-
*
kér.

Nagy Domokos gyönyörű családot nevelt föl. 6 fia közül egy hősi halált halt, a többiek derék, értékes munkásai a magyar közéletnek. Az öreg patriarchát nagy részvét és hála kísérte el utolsó útján.

Angyali ének.

Isten —

Ki életre hívtál életet
És a sorsokat kezdedben tartod,
A napot kelted, s az éjt alattod;
Kezdetlen kezdet és végtelen vég,
Kit Urának vall a nagy mindenség,
Isten — dicsőség neked...

Ember —

Ki küzdve küzdöd az életet,
De fölemel a jóakaratom;
Gáncsol nem vetsz, magára nem hagyod
Segítségért kiáltó testvéred,
Mert szereted, mint tulajdon véred,
Ember — békeség neked...

Mael Ferenc

Egy példa a mi napjainkban.

Pár évvel ezelőtt forradalom volt Kinában és ezen forradalomban Ciang Cio Liu tábornok elfogott egy keresztény csoportot is, akikre következképp golyó általi halál várt. A foglyok között volt egy nagyon szép leány is. Midőn a pogány tábornok meglátta a leányt, így szólt hozzá:

— Neked leány, életet ajándékozok.

— Oh, hatalmas tábornok — felelé a leány — nincsen hatalmadban, hogy életet ajándékozz. Ezen hatalom csak a mi Urunknak és Megváltónknak, Jézus Krisztusnak van. Csak Ő adhat igaz életet. De ha mégis azt akarod, hogy közülünk egyet megkímélj, ime itt van a mi csoportunkban az evangéliumnak egy hirdetője, kiméld meg őt és öl meg engem helyette... én készen vagyok a halálra, parancsoljad a katonáidnak, lőjenek —... és a leány előre lépett, hogy meghaljon...

Ezen nagy önfeláldozással párosult lelki bátorság mélyen megindította a tábornokot. Megkegyelmezett a foglyoknak és kétnapi lelki tusakodás után Saul példáját követte. A pogányból keresztény lett, az üldözöből az evangélium apostola és hirdetője. Mára Ciang tábornok a legteljesebb terjesztője Kinában a kereszténységnek. Katonái közül egész ezredek tértek át a keresztény hitre. Csak a hadseregben 100 ezernél több Újtestamentumot osztott szét az elmúlt évben. Azt akarja, hogy az egész Kinát a Krisztus evangéliumára vezesse és Kína egy 400 millió lelket számláló hatalmas birodalom, tehát nagyobb, mint egész Európa. Minő nagy nyereség lenne ez a dolog a Krisztus

evangéliumára nézve! És gondoljunk arra, hogy ezen nyereséget egy leány nyitotta meg az ő Istentől kapott lelki képességével és erejével. Egy nő az Isten szolgálatára tordította minden talentumát, amit fentről kapott szépségét és lelki képességeit és ime ezáltal a lelkeknek milliói fordulnak az Urhoz.

Hét kínai katolikus püspök, kik a múlt hónapban a pápánál tisztelegtek.

És hányan vannak napjainkban, akik az Istentől nyert szépségüket az ördög szolgálatába állítják!

DECEMBER.

December jött. A havat várjuk.
A tél csak úgy szép, ha havaz,
Miként gyümölcscsel ősz az ősz
S virággal tavasz a tavasz.

Örömeit a tél-időnek
December hozza rendesen:
Az első hó, az első jég
S kerácsony — még szerelmesem.

December itt; a havat várjuk.
Már jön is egy-egy fergeteg;
A Hargita tetejéről
Már a hólepel integet.

A hős-szél még csak hirnőke,
De hószagu, mert jön a tél.
Lesz puha hó, oh mily öröm!
Az nem halál s nem szemfedél.

Az anyaföldnek pihenés,
Miként egy jó álom nekünk,
Amely után erőben s kedvben
Meggazdagodva ébredünk.

December itt; a havat várjuk.
A tél csak úgy szép, ha havaz,
Miként gyümölcscsel ősz az ősz
S virággal tavasz a tavasz.

Halimágyi Samu.

A karácsonyi koldus legendája.

A föld daltelte, bájos . . .
Karácsonyeste volt.
A koldus ment az utcán
S az ajtóknál dalolt.
A „kántálóknak” adnak
Ilyenkor pénzt s szívet . . .
Má égiektől kapnak
Érzést a földiek . . .

A koldus ment az utcán,
Az ajtóknál megállt.
De egy fényes helyen, im,
Zárt ajtókat talált.
Pedig a kulcslyukon át
Kiszűrődött a fény
És gyermekek zsbongtak
Karácsony-ág tövén.

Csak állott ott a koldus
S a lelke elszorult,
Ajkán a dallam elhalt,
Borus kedvébe fült.
„Az alamizna nem fáj
— Így szól — hogy elmaradt,
Csak az fáj, hogy ma is van
Tiltó zár és lakat . . .”

És lelke nagy keserve
Más utat nem lele:
Iszonyú jajba tört ki,
Rezdült a ház bele.
S aztán nagy fájdalommal
— Ma földön mása nincs . . . —
Lerogy . . . s a mankójától
Megzörren a kilincs.

A mankó hármat koppan
S háromszor döng a zár,
Sikolytak, zörrenésnek
Siráma szívbe száll.
Nyitnák is már az ajtót, —
Magától táru az . . .
S a mennyek útja látszik.
Mint egy csodás tavasz.

S ahol végződik, íme,
Az angyalszárnyas út,
A kis Jézuska onnan
Sebten, sietve fut.
Aztán megállva itten,
Hová az út vezet:
A koldushoz lehajlik,
Ad csókot és kezet.

Kis karja fölsegíti
Az utak vándorát,
S redőzött homlokára
Ismétlen csókot ad.
Aztán a szegyenülten
Síró család előtt
Így szól, keblére vonva
A békélt szenvedőt:

„A szivtelenek nincsen
Igaz karácsonya,
Ki a nyomort kizárja,
Nem ünnepel soha . . .
Csak annak van karácsony,
Ki osztva tűzhelyet,
A lelkét is megosztja:
Koldust, szegényt szeret . . .”

Most már mindent od'adna
A megdőbent család,
De mennyek országútján
A koldus megy tovább . . .
Angyalsorok között lép,
Jézuska is vele . . .
. . . S lenn mindent, im, behintez
Az Úr fehér tele . . .

Földes Zoltán.

Kuvaszt a kuvasz-fronton!

Irtá: Gyallay Domokos.

Azon a vidéken rengeteg gazdátlan kutya kóborolt. A menekülés parancsa váratlanul érte a falvakat, értékesebb jószágokat is otthon hagytak, a kutyákat nem volt idő menekíteni.

Egy ékezés alkalmával bozontos, nagy kuvasz oldalgott zászlóaljunkhoz. Horpasz volt az oldala, fájdalmas a nézése: leritt róla, hogy borzasztóan éhezik.

A legények kenyeret, csontot dobáltak oda neki, egyszerre százak alamizsnája hullott elébe. Meggömbölyödött a jólakástól, szeme életkedvvel telt meg. Hálás gyönyörűséggel nézte a nyüzsgő mozgó tábor.

A zászlóalj-parancsnok arrafelé járt és meglátta a kuvaszt. Megtetszett neki a hatalmas, nyers állat.

— Magunkkal fogjuk vinni a frontra! — mondotta. — Jó hasznát fogjuk venni az őrségeken . . .

Gyöngyélete lett a kuvasznak! Valaki Kozák nak nevezte és ez a név rájaragadt. Kozák a zászlóalj kutyája! Mindenki ismerte, mindenkinek volt egy jó szava meg egy jó falatja a számára. Különbem most már nem igen szorult alamizsnára, mert a szakácsok parancsot kaptak, hogy gondoskodjanak élelmezéséről. Hallgatagon beleszámított a zászlóalj létszámába.

Kozák hűségesen tartotta a szövetséget. Együtt masírozott a csapattal, ott aludt a parancsnokság árnyékában. A legények eltréfálkoztak vele: — Hogy vagy bajtárs? — Mi lesz ma a menázi? — Irtál-e a szeretődnek? . . .

A frontra érkezünk és átvettük a szolgálatot az egyik szakaszon. Éppen csönd volt, berendezkedtünk a fedezékben. Kozák pompásan beletalálta magát a helyzetbe, vigan szaladgált az árkok szövvényében, ide is, oda is beszaglászott barátkozott, dörgölődzött, mint jó bajtárshoz illik. És az őrséget is szívesen elkísérte éjszakánként.

Ez azonban nem tartott sokáig. A front „meg-élénkült”, a fegyverek, gépfegyverek felelgetni kezdtek egymásnak.

Odalett a Kozák jókedve! Az egyszerű fegyveropogás is borzasztóan fölzigatta, szűkölt, morgott, vakkangatot, ide oda riadozott. Többnyire azonban ott lapult a parancsnokság földzéke mögött. Véres, ijedt szemmel bámult a levegőbe.

— Gyáva kutya! — rugott feléje, aki arra járt.

Hát amikor az ágyuk is megszólaltak! Fölült a Kozák és olyan kétségbeesetten orgonált, hogy a vér elhült az emberben. Rémes hangjával a legbátrabb katonába is félszet öntött. Ugy szólt az üvöltése, mint a halál trombitája, kibírhatalan volt.

A zászlóalj-parancsnok nagy dühre lobbant a Kozák ellen.

— Lőjétek le a döögöl! — mondotta a küldöncöknek.

Ezek mintha nem szívesen kaptak volna a parancson. Volt valami kísérteties a kutya magaviseletében.

A parancsnok is meggondolta a dolgot.

— Jól van, ne lövöldözzünk a fronton kutyára! Vigyétek hátra a trénhez, majd ott agyon lövik . . .

A Kozák még aznap a trénhez került. A küldönc

átadta a trénehadnagynak az üzenetet: lövesse agyon a gyáva teremést.

Jóidő mult el, nem hallottunk a Kozákról, jórészt meg is feledkeztünk róla.

Egy napon a trénehadnagy kijött az állásba, hogy különböző jelentéseket tegyen a zászlóaljparancsnoknak. A jelentés végén kérlelő hangon mondotta:

— Bocsánatot kérek őrnagy ur, a kozákat nem követtem agyon.

— Miért nem?

— Roppant nagy hasznát vesszük a trénnél. Fáradhatatlan buzgalommal őrzi szekereinket meg raktárainkat.

— Gyáva dög!...

— Mondom, a trénnél nagyszertűen beválik. Mindenkit megugat, aki a szekerekhez közeledik, az éhes kóbor kutyákat is elveri a trén közeléből...

— A cudar! Itt meg reszketett a félelemtől.

— Ja, mindenkit a maga szakmájában kell megbírálni! — bölcsekedett a hadnagy. — Kuvaszt a kuvasz-fronton.

Hála.

Uram, jó vagy. Kegyedre nincsen mérték s én, gyöngye ember, hányszor elcsüggedtem megpróbáltatások bús napjain, mikor egymáshoz közel voltunk ketten.

Ütésed alatt vadul feljajdultam; végzésed ellen perlekedtem is tán, s a hitemet nem tudtam megőrizni mindég szilárdan és gyermeki tisztán.

Uram, Te jó vagy. Mégse büntetsz engem. Rendelőd mellém hű társat. Most látom, hogy a Te műved bennem a nagy béke s a fészek, ahol boldog lesz családom.

Légy áldott Uram. Régi sebeimre pazar kezeddel hinted most az enyhét, s én hálás szívvel, leborulva mondom, hogy hiszek s bízom rendületlen Benned.

Halmágyi Mária.

A régi vasutas életből.

Keresse ki a maga városát!

Áll egy Budapest felől jött személyvonat Szolnók állomáson, midőn egyszerre csak előkerül a városból egy tarisznyás atyafi s nagy lihegve kérli a kapustól:

— Vajjon Berénybe megye ez a vonat?

— Hát az ördög vigye el a kend dolgát rivall az atyafira a kapus, miért nem tartja kend nyitva a fülét? Éppég most kiáltottam ki az állomás neveket!

— Nem hallottam jó uram, ebben a minutában érkeztem az állomásra nagyfutomban.

— Nahát, idefülleljen kend, szól a kapus s megrázva kézicsengőjét ordíja (megadva a módját) „Abony, Szolnok, Szajol, Törökszentmiklós, Fegyvernek, Kísujszállás, Karczag, Püspökladány, Debrecen, Nagyvárad felé beszállani, a vonatot a második vágányról indul.”

— Na, benne volt-e Berény?

— Nem volt benne.

— No, ha nem volt benne, akkor üljön le kend oda a faltövébe s várjon, ez a vonat nem megy Berénybe. (A kapus tudni illik felette gyenge földrajzi tudománya mellett csak így tudott utbaigazítást adni.)

A miskolci raktáros.

Megérkezik a Budapest—Debrecen—Miskolc—Kassa közti személyvonat Miskolc állomásra, ahol a többi közt egy utazó is leszállit, aki legott ki akarta váltani több darabból álló podgyászát, csak hogy a vonat tovább indulása után hamarosan kiünt, hogy egy podgyász darabja hiányzik.

Utasunk emiatt haragosan kifakadt, hogy mit csinál ő mostan éppen a legfontosabb mintabörönd nélkül, pedig még aznap eredményes munkát vélt végezhetni.

Mindig József raktáros — mit tehetett egyebet — iparkodott az utazót megnyugtanni, hogy majd sürgönyöznek jobbra balra a börönd után, merő tévedésből vagy utközben kirakták valahol, vagy pedig elhurcolták Kassa felé, reggelre azonban bizonyára megkerült s azért adja meg a címét s a podgyászt reggel majd a szállására fogják küldeni, addig tessék talán a többi böröndben foglalt mintákkal házalni.

— Hallgasson maga marha, — mond az utazó — mit ért maga ahhoz, majd adok én maguknak, kártérítési pert indítok a vasut ellen!

— Uram, — mond erre Mindig raktáros, jegyezze meg magának, a magyar államvasutak nem tartanak, csak szállítanak marhát!

(Ezért az utazó panasza ment, aminek vizsgálata során raktárosunk azza' védekezett, hogy ő négy lábú marhát értett, miért vette magára a mondást az utazó?)

D. S.

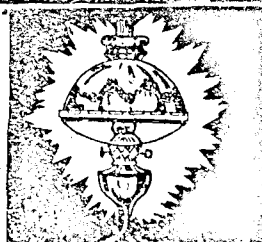
„Petrolux“ a csodalámpa

Bármely lámpába becsavarható, a legsilányabb belföldi petroleummal is jól ég, 90 gyertyafényt ad, 15 óra alatt fogyaszt 1 liter petroleumot.

Csakis „PETROLUX” égőt vásároljon! Óvakodjon értéktelen utánzatoktól! Kérjen ingyen árjegyzéket!

„PETROLUX”, TIMIȘOARA, BEM-UTCA 30

Égő ára felszerelve, franko utánvétellel 750 — Tel. Asztali lámpa ára 1500 — Tel.

Óvakodjon értéktelen utánzatoktól. — Csakis igazolt képviselőnkől, vagy közvetlenül fenti cégünkől vásároljon. — A karácsonyi és újévi szezonban mérsékelt áron árusítunk.

Apróságok — Adomák

Nem úgy verik a cigányt.

Lopott lovon ült a cigány. A ló gazdája megismerte a lovát, megfogta a kötőféket s a másik kezében lévő husággal verni kezdte a cigányt. A cigány megsokalta a verést és a ló hátról azt kiáltotta a gazdának:

— Nálunk nem így verik a cigányt gazduram!

— Hát hogy, móré?

— Két kézzel.

A gazda elengedte a kötőféket, két kézre fogta a husángot, de ebben a pillanatban tovább ugratott a cigány.

Az utolsó galuska.

Fogadott a cigány, hogy 6 egyedül megeszik harminc galuskát. Eleibe rakják megszámlálva, neki ül a móré és eszik szépszedesen. Már a végére ért volna, de egy galuskát se-hogy sem tudott lenyelni. Felsőhajt és öklével megfenyegeti azt az egy galuskát:

— Ha tudtam volna, téged ettelek volna meg legelőbb!

Hazugság.

A főszolgabíró tréfál a cigánnyal és azt mondja neki.

— Hazudj egyet cigány, adok egy forintot!

— A főbíró ur jószívű ember és két forintot ígért a szegény cigánynak!

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtának felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levélükhöz mellékeljenek 10 L-t. Levélüket ugyanis bélyeges válasborítékkal elidítva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükséges a 10 L-en.)

F. S. Kézdivásárhely. Becses soraira van szerencsém arról értesíteni, hogy a levéltetvek irtására a legjobb szer az újabban a Chinoin-gyár által Újpesten gyártott „Thanon” nevű permetező szer. Itteni lerakata ennek a gyárnak egyebek között Gergely Ferenc utóda Cluj. Tudtommal azonban a Hangya Szövetkezet üzletei is, vagy legalább a nagyenyedi (Aiud) központja, szintén raktáron tartja a Chinoin-gyár növényvédelmi szereit.

P. B.

B. P. Erdőhegy. A kért 7 rokkantnak, tekintettel rokkantságuk

állandó voltára, föltétlenül joguk van a rokkantsági nyugdíjra, azt beszüntetni csak fegyelmi esetén vagy bírói határozattal lehet. Ha a beszüntetésről az érdekeltek értesítettek, akkor felebbeznők kellett volna s ennek eredménytelensége esetén rendes polgári per indítandó egyénenként a járásbírósnál.

B. J. Facsád. Ha tehené állandóan köhög és nehezen vesz lélekzetet, akkor jó lesz az állatorvost hívni, vizsgálja meg a tehenet, vajjon nem tuberkulotikus-e a tehén, mert az nagyon könnyen meglehet. Ekkor pedig jó lesz a tehenet eladni, nehogy megdögöljön és ön kárt szenvedjen.

X. tartó. A községi legelők kezelésére nézve mérvadó az „*Utasítás a községi legelők kezelésére és kihasználására nézve*”, amely magyar fordításban az Erdélyi Gazdasági Egyletnél (Cluj Str. Andrei Mureşan Nro 10) beszerezhető. Ára 10 L.

Ebben az utasításban egyrészt az áll, hogy a községi legelő használati joga az összes községekben lakó kiscgazdákat stb. illeti meg azon esetben, ha másutt nincsen legelőjük vagy ha az nem elegendő. A használatra és a kihasználásra vonatkozó utasítások módját minden év őszén a megyei gazdasági felügyelőség állapítja meg és a legelőügyi igazgatóságnak jóváhagyásra előterjeszti, a végrehajtást a községi képviselő-testület és a bíró eszközli a megyei gazdasági felügyelőség ellenőrzése alatt. A gazd. felügyelő minden év őszén kiszáll az illető községbe és a bíróval és a jegyzővel együttesen állítja össze a legelők gazdasági kihasználási te. vezetését. Ha tehát panasza van, akkor ezen az úton kell, hogy bajára orvoslást kérjen. A 10. pont szerint az állatoknak a községi legelőre való felhajása az állattulajdonosoknak a községi előjárósággal kötött szerződések alapján az előjáróság jegyzékében való bevezetés mellett történik. A legelőre hajtható állatok számát a gazdasági felügyelőség a községi előjárósággal együtt állapítja meg.

A 10. pont c) bekezdése szerint, ha főlőleg maradna a legelőből, akkor a jogosított lakosoknak osztandó ki, de egy lakos nem tarthat igényt többre, mint 10 nagy állatra. Egy nagy állattal egyenlőnek veendő 5 juh, tehát 10 nagy állat helyett legeltethet az illető 50 juhot.

Juhok legeltetéséről szól a 15. pont: Juhok a községi legelőre csak akkor bocsájtandók, ha a nagy állatok mind elhelyeztetek. Minden-

esetre azonban a külön megjelölt legelőrészekben tartandók.

A legelőre bocsátható állatok számát a képviselő testület határozza meg az év elején. Az erre vonatkozó szerződések február 15-ig aláírandók.

P. B.

Ha tanácskérő levelére sokáig nem kap választ, sziveskedjék kérdését — most már 10 L. nélkül — másodszor is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kiadassuk, miután az első nem adott választ.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A naptár expedíció dec. 15-én megkezdődött s legkésőbb 1927 január 15-ig befejezést nyer. Azok, akik f. év. december 31-ig rendezték előfizetésüket, minden kérés nélkül, díjtalanul megkapják a naptárt. Kérjük előfizetőinket, hogy ne türelmetlenkedjenek, mert a jelzett idő alatt feltétlenül megkapják, ha arra illetékesek.

Azon előfizetőink, akik 1923, 1924 és 1925 évekre hátrálékban vannak s dacára hogy többször felszólítottuk, mégsem rendezték előfizetésüket, ezeket legkésőbb 1927 január 1-ig töröljük s az új évben már egy sem fog ezek közül lapot kapni.

K. A. és M. J. Várkudu, K. I., P. I., Sz. S., L. Á., V. L. és Cs. J. Lupény, Cs. V., B. R. G.-lívegszür, Sz. N. J.-né Kisfűlpös, F. K. és Ifj. Cs. I. Avasujváros, K. I. Ószentanna, P. A. Usztató, T. D. M.-é Magyarapud, K. O. Csikmenaság, H. F. M. A. és B. S. Érszakácsi, G. M.-né Tussu, M. G. Szatmár, Cs. J. Sz.-udvarhely, M. J. és Sz. J. Halmagy, F. J. Beszterce, Gy. J. Olasztelek, V. G. Székelydobó, P. I. Zabola, F. K. Teremujalu, M. I. Nadrág, M. F. Vadász, L. D., B. A. és K. M. Csikdelne, H. Zs. Biharpüspöki, D. J. Vulkán, Cs. M. Türkös, R. A., Gy. I., Társaskőr Monostor, T. J. Noszoly, D. B. Zalatna, B. A. Barót, Sz. S. Vadász, B. B. Kézdivásárhely, N. I. Ádamos, Ifj. P. L. Tamásfalva, K. K. Csikszentmihály, F. I. Tóti.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

J. M. Mezőujlak. A lap 1925 IV. 1-től jár, a beküldött 50 lel könyvelve, lejárt 1925 X. 1-én. — D. I. Kovászna. A 320 lel bejött, köszönet és üdvözet. — B. S. Tenke. Levéllet átadtuk Perry és társa Ferdőson lerakatnak, Kolozsvar Str. Reglma Maria 2 sz. alá. — K. A. Gyulafehérvár. Rendben 1927 XII. 31-ig, üdvözet. — K. Z. Vulkán. A 480 lel bejött, F. T.-nak megy a lap. A naptár elkészült, expedíciója most kezdődött. — K. E. Nagyszalonta és Sz. F. Bonczhida. Elől. rendben f. év. végéig. — M. J. Dicsőszentmárton. 1925 I. 1-től fizetve 180 lel, evvel rendben 1926 VIII. 1-ig — M. I. Nadrág. 170 lel

...jött. — M. S. és P. G. Érszentkirály. ...bbi előf. rendben 1927 XII. 31-ig. ...bbi 1927 XII. 1-ig. Üdvözlét. — L. J. ...szonalkiz. 200 lel beérkezett. — B. J. ...erzovia. 120 lel hátráléka van f. év vé- ...ig. — Cs. S. Léczfalva. A levélben jel- ... előf. rendben 1926 XII. 31 ig. — D. ... Szamosujvár. 160 lel bejött, rendben ... 27 V. 1-ig. — R. M. Szentábrahám. ...rintünk tanácsosabb, ha darabját saját ...aga adja ki, főképen valamelyik vidéki ...romdával lépjen érintkezésbe, mert ott ...nyegesen olcsóbb, mint nagyvárosban. ...B. J. J.-é Gy.-remete, R. G. Bkafalva, ...L. I. Kalotászentkirály, Sz. S. Mező- ...legd. Előf. rendben 1926 XII. 31-ig. — ...K. Cil. 210 lel beérkezett, a levelét ...adtuk az Erdélyi Gazd. Egyletnek eltn- ...zés végett. — Hltelszöv. Fugyl. A nap- ...rakat a napokban elküldjük. — F. D. ...szkabánya. F. év végéig fizetendő még ...0 lel. — K. G. Gyulafehérvár. 30 lel be- ...ldése után rendben 1927 VI. 1-ig. — ...Gy. Erdőszáda, Rendben 1926 XII. 31- ...a 100 lel beérkezett A következő be- ...lyt pénzeket nyugtázzuk: F. I. Bihar 480 ...R. M. Érkörtvélyes 166 lel, H. A. ...Petrozsény 90 lel, N. A. Lozsád 160 lel. ...B. F. Ozd 150 lel, H. I. Valkány 160 lel. ...A. Rava 130 lel, K. K. Flátfalva 166 ...őzv. B. I.-né Marosujvár 160 lel.

Apróhirdetések.

Több évi gyakorlattal bíró gazdasági Ispán újévtől állást változtatna. Konyha- és gyümölcskertészethez s gépkezeléshez is ért. Megkeresések Hagymásbodonba, a ref. lelkész hivatához küldendők. Posta: Marosvásárhely (Târgu-Mureş).

Intelligens 25 éve fiatalember szóra-kozás céljából legelezne Intelligens, vidéki leánnyal. Levelet e lap kiadóhivatala továbbít „természetimádó” jellegén.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj-Kolozsvár, Str. Patá 87. szám.

Gróf Teleki Arvéd „Növényeink Hasznáról”

nagy illusztrált művének előfizetési ára:

egy példányért — — — 270 Lei

három példányért — — 540 Lei

portó egyenként — — — 15 Lei

a szerző címére Cluj Dorobanților
118 küldendő.

**Minden magyar
ember olvassa**

az **UJSÁG**-ot

a legfrissebb, legjobban érte-
sült, legolcsóbb napilapot,
mely a magyar egyházak és a
Magyar Párt céljait leghűbben
szolgálja. — Egész évre 900 lel,
fél évre 460 lel, negyed évre
240 lel. Egyes szám ára 4 lel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Ma-
ria (v. Deák Ferenc-ucca) 35. szám.

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencven-
három érdeklődő jelentkezett
kiadóhivatalunkban.

Vásárlásainál saját érdekében
mindig hivatkozzék a lapunk-
ban olvasott hirdetésre!

Legújabb szerkezetű vasrámás, golyóscsapágyas

CSÉPLŐK

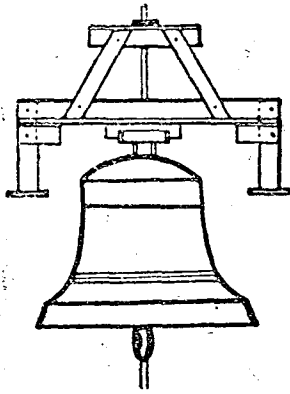
párosítva Fordson traktorral, petroleum lokomobillal vagy 10
légkörnyomásra engedélyezett gőzgéppel

legmesszebbmenő jótállással, 3-4 évi részletfizetésre

Továbbá ekék, vetőgépek, répavágók, szecskavágók és
mindennemű mezőgazdasági gépek állandóan raktáron.

BARTHA ÁRPÁD

Géposztálya, Sf.-Gheorghe-Sepsiszentgyörgy.

HARANGOK

kiválóan erős, garantált szép csendű és előre megállapított hanggal, legkedvezőbb feltételekkel

KLEIN OSZKÁR R.

Cugir (Kudzsir) Jud. Hunedoara harangöntődjében készülnek.

30 évi jótállás. — A cég veszélyére bérmentesen szállítva. Számtalan elismerő nyilatkozat. Rárjen árajánlatot.

Az öregség terhét és nyomasztó kísérőtüneteit: az érlemeszese-
dést, rheumát, emésztési zava-
rokat és hólyagbántalmakat
eltüntetik a használatban a kelle-
mes és kiváló gyógyhatásu

Dr. Páter-féle teák:

Dr. PÁTER-féle

Arterioklerózis elleni tea
Köszvény
és rheuma elleni tea
Vese- és hólyagbajok
elleni tea

A Dr. Páter féle gyógyteák min-
den gyógyszertárban és drogériá-
ban kaphatók a Postai szétküldés
utánvétel mellett a „Csillag”
gyógyszertár (Brassó, Hosszu-u.
41.) központi raktára által. Kérje
levelezőlapon a Dr. Páter tanár
új gyógyteáiról szóló tájékoztató
füzet díjtalan be küldését az
Amphora Részvénytársaságtól
Brassó.

BOGNÁR

ÉS

SZÁNTÓ

Erdélyi kereskedelmi Rt.
CLUJ — KOLOZSVÁR.

A ministerul Saniteti Publice, Bu-
curești által 14226/1923. sz. alatt
autorizált gőzüzemű likörgyár;
bor és sör nagykereskedés, szesz
szabadraktár.

Eladó 1 és 2 éves gyö-
keres szőlőoltványok,

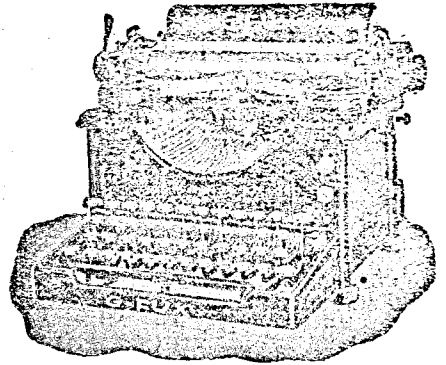
sima és gyökeres amerikai vad-
vesszők, több fajban gyümölcs-
fák, akác és gledichia csemelék.

Építéshez való falazó kő.

Árjegyzéket küld:

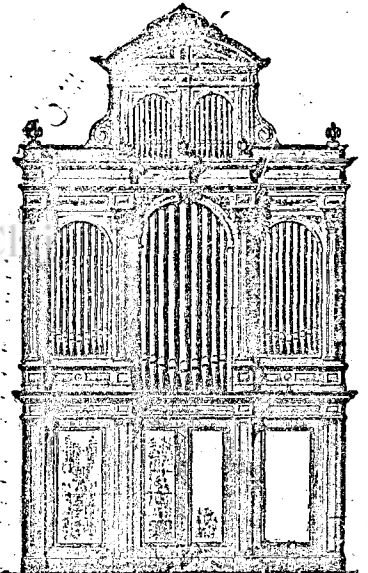
Molnár Mihály
Abaujszántó — Magyarország.

IRÓGÉPEK. Smith Premier Nr. 60.
Remington, Underwood és Corona írő-
gépek gyári árban kap hatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép
és sokszorosító kellékekből. Speciális
javítóműhely az összes rendszerű gé-
pek részére. Használt írógépekből nagy
raktár.

Körmendy Mihály Cluj—Kolozsvar,
Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 25.
Telefon 9—51. — Telefon 9—51.

Simon László orgonakészítő mester
Cluj—Kolozsvar, Str. Bratlanu (Király-utca) 24.
Új orgonakészítést, javítást, homlokzatsíkok vál-
tozatok stb. készítését és javítását
jótányosan vállalja.

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR
NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA”

KÖNYVNYOMDAI KÉSZÜLNEK.
MŰINTÉZETÉBEN

CLUJ—KOLOZSVÁR, STRADA
BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN

Kiadóhivatal (Szeged)